

AVALUAR PER MILLORAR

EINES D'ANÀLISI I ACTUACIÓ EN LA SITUACIÓ SOCIOLINGÜÍSTICA DE L'ESCOLA

SERVEI D'ENSENYAMENT DEL CATALÀ
Juny 2000

FITXA D'AUTOAVALUACIÓ DE LA SITUACIÓ SOCIOLINGÜÍSTICA

1.- ÀMBIT TECNICOADMINISTRATIU

1.- FUNCIONAMENT DELS ÒRGANS DE GESTIÓ DEL CENTRE

◆ Des d'abans de la nova normativa el centre funciona amb un PL i els òrgans de gestió volen mantenir-lo i avançar.	☐
◆ Existeix qualche referència a la documentació del centre pel que fa a l'ús i tractament de llengües i hi ha la voluntat d'esmenar-ho posant d'acord els diferents sectors de la comunitat.	☐
◆ No hi ha gaire constància als documents sobre el tractament de llengües i no tot el professorat hi està d'acord en modificar-ho, així com hi ha divergències en altres sectors de la comunitat educativa.	☐

2.- DOCUMENTACIÓ

◆ Tota la documentació es redacta en català.	☐
◆ S'ha acordat que el català ha de ser la llengua d'ús, encara que no sempre es compleix aquesta norma.	☐
◆ La documentació és en castellà.	☐

3.- AMBIENTACIÓ I RETOLACIÓ

◆ La retolació i la informació són en català, perquè és la llengua pròpia de l'escola.	☐
◆ Hi ha encara aspectes per normalitzar, tot i que hi ha acords i criteris comuns.	☐
◆ No hi ha criteris d'actuació i el centre s'identifica més aviat en castellà.	☐

4.- SITUACIONS D'ÚS DE LA LLENGUA ENTRE ELS DIFERENTS SECTORS ESCOLARS

◆ La llengua catalana és l'habitual i vehicular en tots els àmbits dels diferents sectors escolars i la de relació entre aquests.	☐
◆ La llengua emprada per l'interlocutor condiona la d'ús, no hi ha criteris comuns i molt sovint es produeix la substitució.	☐
◆ La llengua castellana és la predominant i no hi ha cap tipus d'acord sobre quina hauria de ser la llengua habitual.	☐

5.- PROJECCIÓ EXTERIOR I RELACIONS INTERESCOLARS

◆ L'escola dona testimoni públic de la seva catalanitat en cadascuna de les activitats de projecció exterior.	☐
◆ No existeix una planificació global en aquest sentit, ni continuïtat.	☐
◆ Hi ha qualche professor que es preocupa de fer participar els alumnes en alguna activitat.	☐

2.- ÀMBIT DOCENT

1.- LLENGUA D'APRENTATGE

◆ És la llengua d'aprenentatge del centre, això és, a través de la qual es vehicula tota la resta del currículum.	☐
◆ S'apliquen tècniques metodològiques per afavorir la comunicació en català, encara que no hi ha una línia pedagògica.	☐
◆ La llengua catalana s'ensenya només com a assignatura.	☐

2.- APLICACIÓ DE PROGRAMES LINGÜÍSTICS ESPECÍFICS I/O DE MODELS ORGANITZATIUS QUE GARANTEIXIN LA QUALITAT DE L'APRENTATGE DE LA LLENGUA

◆ S'adapta cada cas i de forma global per facilitar la integració en català de tots els alumnes d'incorporació tardana.	☐
◆ Hi ha grups de suport de llengua i hi ha adaptacions curriculars personalitzades, però sense generalitzar-les.	☐
◆ No s'aplica cap mesura que comporti canvis metodològics ni organitzatius en aquest sentit.	☐

3.- TRACTAMENT CURRICULAR DE LES LLENGÜES

◆ S'han pres mesures perquè el català sigui la llengua vehicular i d'aprenentatge i a través de la qual es concreten els continguts i les estructures lingüístiques comuns.	☐
◆ S'ha iniciat el segon nivell de concreció per part d'un grup de professors, però falta compartir criteris a nivell general.	☐
◆ S'aplica un programa per a cadascuna de les àrees de llengua.	☐

4.- LLENGUA VEHICULAR DE LES DIFERENTS ÀREES QUE INTEGREN EL CURRÍCULUM ESCOLAR

◆ El català és utilitzat normalment com a llengua vehicular de les diferents àrees que integren el currículum.	☐
◆ Tot i fer algunes àrees en català no hi ha criteri general compartit sobre l'estatus de la llengua, ni línia pedagògica, ni estratègies metodològiques.	☐
◆ La decisió de què es fa en català depèn de cada professor i no hi ha garantia de progressió ni continuïtat, ni criteri assumit de què es fer les classes en català.	☐

5.- SITUACIONS D'ÚS DE LA LLENGUA PER PART DEL PROFESSORAT

◆ Sempre en català.	☐
◆ Una part sempre en català, amb tendència cap a la substitució.	☐
◆ Majoritàriament en castellà.	☐

6.- SITUACIONS D'ÚS DE LA LLENGUA PER PART DE L'ALUMNAT

◆ Els alumnes usen el català espontàniament tot i que la substitueixen davant d'un interlocutor castellanoparlant, però l'escola duu a terme actuacions planificades perquè això no passi.	☐
◆ Les actuacions per fomentar l'ús del català no són compartides per tot el professorat i els alumnes utilitzen el català solament en situacions vinculades amb activitats curriculars que es fan en català.	☐
◆ La llengua castellana és la majoritària entre els alumnes i el centre ho considera normal.	☐

7.- ACTIVITATS DOCENTS QUE ES REALITZEN FORA DE L'ÀMBIT ESCOLAR AMB LA INTERVENCIÓ DEL PROFESSORA

◆ Sempre en català.	☐
◆ Generalment en català.	☐
◆ Ni s'ha plantejat quina ha de ser la llengua i majoritàriament es fa en castellà.	☐

3.- RECURSOS HUMANS I MATERIALS

1.- FORMACIÓ LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT

◆ Tot el professorat té competència lingüística i acreditació.	☐
◆ La major part del professorat en té, de competència i acreditació.	☐
◆ Només una petita part en té de competència suficient, i una bona part té dificultats per expressar-se en català amb fluïdesa.	☐

2.- ORGANITZACIÓ DEL PERSONAL DOCENT PER RAÓ DE L'ENSENYAMENT I APRENENTATGE DE LA LLENGUA

◆ L'assignació de cursos es fa per raó de les necessitats sociolingüístiques del centre.	☐
◆ Els criteris d'adscripció respecten la normativa, però a la pràctica no s'apliquen satisfactòriament perquè sovint s'anteposen interessos personals a les necessitats sociolingüístiques del centre.	☐
◆ Els criteris aplicats per a l'adscripció no tenen en compte aquestes necessitats.	☐

3.- ORGANITZACIÓ I ÚS DELS RECURSOS MATERIALS I DIDÀCTICS

◆ El centre compta amb un fons de material didàctic i terminològic adequat.	☐
◆ El material didàctic no s'adequa a les necessitats.	☐
◆ No s'ha plantejat cap actuació en aquest sentit.	☐

4.- DISTRIBUCIÓ DELS RECURSOS ECONÒMICS

◆ Hi ha previsió d'actualització i millora.	☐
◆ Tot i que no hi ha cap previsió, puntualment es corregeix el dèficit.	☐
◆ Mai no s'ha plantejat i es considera que és responsabilitat de l'administració educativa.	☐

4.- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

1.- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

◆ La llengua vehicular és el català i es realitzen activitats específiques per fomentar-ne l'ús.	☐
◆ Tot i que no hi ha cap previsió, puntualment es corregeix el dèficit.	☐
◆ No hi ha cap criteri establert.	☐

2.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

◆ Hi ha un acord explícit del Consell Escolar que fa referència a l'estatus que ha de tenir la llengua catalana, vehicular de totes les activitats extraescolars.	☐
◆ Tot i que implícitament es considera que és el català la llengua vehicular, no hi ha cap actuació concreta per fer que sigui així.	☐
◆ No hi ha criteris establerts i lògicament es fan majoritàriament en castellà.	☐

3.- COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT I/O MONITORS I MONITORES QUE INTERVENEN EN EL DESENVOLUPAMENT D'AQUESTES ACTIVITATS

◆ Tots els monitors tenen el domini suficient per fer-les en català i les fan.	☐
◆ No és cap requisit.	☐
◆ Majoritàriament en castellà.	☐

5.- PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

1.- COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PERSONAL DE SERVEIS: CONSERGES I/O
RECEPCIONISTA

◆ Té el domini i la fa servir sempre.	☐
◆ Té el domini però no l'hàbit.	☐
◆ Ni domini ni hàbit.	☐

2.- COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PERSONAL ADMINISTRATIU

◆ <i>Idem</i> que l'anterior.	☐
◆ <i>Idem</i> que l'anterior.	☐
◆ <i>Idem</i> que l'anterior.	☐

TIPOLOGIES QUE SE'N DERIVEN DE L'ANÀLISI SOCIOLINGÜÍSTICA

Les respostes anteriors classifiquen els centres, d'acord amb una gradació que va de major a menor, en:

CENTRES AMB UN ALT GRAU DE NORMALITZACIÓ

1.- PEL QUE FA AL TRACTAMENT I ÚS QUE ES FA DE LES LLENGÜES

El Procés de normalització avança, amb un desenvolupament satisfactori:

- En general, els al·lots i les al·lotes, al final de d'escolaritat, utilitzen ambdues llengües oficials, en qualsevol situació amb facilitat i eficàcia semblants, són bilingües, posseeixen dos sistemes lingüístics.
- El tractament curricular de les llengües presents al centre té en compte la situació sociolingüística de l'alumnat i es planteja des d'un enfocament comunicatiu i funcional, de relació i ensenyament.
- La llengua catalana ha assolit l'estatus de llengua usual i això es reflecteix en els usos lingüístics de la comunitat escolar. El coneixement, la freqüència d'ús i la consciència lingüística ha assolit nivells alts.

2.- GRAU D'INTERVENCIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA EN L'EVOLUCIÓ DEL PROCÉS

Els acords que es prenen sobre el tractament i l'ús de les llengües són fruit d'una reflexió conjunta i en l'exercici de la tasca docent s'apliquen uns criteris comuns.

CENTRES AMB UN MITJÀ GRAU DE NORMALITZACIÓ

1.- PEL QUE FA AL TRACTAMENT I ÚS QUE ES FA DE LES LLENGÜES

El procés de normalització evoluciona amb algunes dificultats o fa temps que no es revisa:

- En general, els al·lots i les al·lotes, al final de l'escolaritat, utilitzen apropiadament ambdues llengües oficials, encara que només usen el català eficaçment en situacions vinculades amb activitats curriculars i en presència del/la mestre/a. En la resta de comunicacions orals, la majoria d'alumnes tenen dificultats per usar el català en propietat. Es detecta un procés a llarg termini de llatinització de la llengua.
- El professorat és sensible a adequar l'acció docent a la composició sociolingüística de l'alumnat i aplica algunes tècniques metodològiques que estimulen la comunicació. Malgrat això, en el tractament curricular de les llengües es prioritza el treball acadèmic i funcional en detriment del relacional i comunicatiu.
- Hi ha dificultats perquè la llengua catalana assoleixi plenament l'estatus de llengua usual que li correspon com a llengua pròpia de l'ensenyament. El coneixement de la llengua és alt, però la freqüència es focalitza en situacions formals i la consciència lingüística es baixa.

2.- GRAU D'INTERVENCIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA EN L'EVOLUCIÓ DEL PROCÉS

Els canals de comunicació establerts entre el professorat no funcionen adequadament. Hi ha grups de professors que treballen en equip per progressar en el procés iniciat i arriben a acords sobre determinats aspectes de la docència, però els seus criteris no són compartits per la totalitat del claustre.

CENTRES AMB UN BAIX GRAU DE NORMALITZACIÓ

1.- PEL QUE FA AL TRACTAMENT I ÚS QUE ES FA DE LES LLENGÜES

El procés de normalització es va iniciar tan sols per donar compliment a la normativa vigent i/o evoluciona amb moltíssimes dificultats.

- En acabar l'escolaritat, la major part dels alumnes utilitza apropiadament el castellà però només alguns alumnes utilitzen el català amb eficàcia. La resta té dificultats per usar el català en les seves comunicacions orals.
- En el tractament curricular de les llengües predomina el treball acadèmic sense tenir en compte la composició sociolingüística de l'alumnat.
- Els usos lingüístics de la comunitat escolar evidencien la feble situació de la llengua catalana al centre. Això és, un baix coneixement, una freqüència gairebé nul·la i una consciència lingüística plenament castellana.

2.- GRAU D'INTERVENCIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA EN L'EVOLUCIÓ DEL PROCÉS

No hi ha uns canals de comunicació regular entre el professorat. En l'exercici de la tasca docent s'actua segons el criteri personal de cadascú i individualment o en petit grup s'intenta iniciar el procés de normalització lingüística o afavorir les condicions per al seu desenvolupament.

ACTUACIONS PREVISTES

1.- Àmbit Tecnicoadministratiu

1.- Funcionament dels òrgans de gestió del centre

Establir un debat permanent al si de la comunitat educativa per tal de consolidar una línia d'actuació de la institució escolar arrelada a la societat catalana. Agilitar els canals informatius per tal que tots els sectors escolars disposin d'informació suficient sobre les disposicions legals vigents que defineixen la política lingüística de les Illes Balears, en relació directa amb la situació sociolingüística del centre.

Establir una infraestructura organitzativa que permeti mantenir un debat entre el professorat i inclogui l'actualització dels instruments de gestió del centre, per tal de revisar i adequar l'evolució del procés de catalanització. Mantenir informats els pares dels alumnes i el personal no docent sobre les disposicions legals vigents que defineixen la política lingüística de les Illes Balears, en relació directa amb la situació sociolingüística del centre, per tal d'implicar-los en el procés de catalanització de la comunitat escolar.

Impulsar el procés de catalanització per part de l'equip directiu amb la participació de tot el professorat, tot establint uns espais d'interacció formals, amb la presència si convé del servei d'inspecció i servei d'ensenyament del català. Presència immediata d'indicadors de qualitat en exclusiva. Elaborar i aplicar un projecte lingüístic de centre aprovat pel consell escolar. Mantenir informats els pares dels alumnes i el personal no docent sobre les disposicions legals vigents que defineixen la política lingüística de les Illes Balears, en relació directa amb la situació sociolingüística del centre, per tal que col·laborin en el desenvolupament del procés de catalanització de l'escola.

2.- Documentació

Garantir en tot moment l'ús correcte de la llengua escrita en la documentació del centre, per la qual cosa es preveuran els recursos humans i materials que siguin necessaris.

Establir un procediment que garanteixi la plena normalització de l'ús del català en els documents d'organització i de gestió del centre, així com en les comunicacions oficials escrites internes i externes, vetllant al mateix temps per l'ús correcte de la llengua escrita.

Iniciar un procés de revisió i actualització de la documentació del centre i establir un procediment per aconseguir que la llengua catalana esdevingui, progressivament, la llengua d'ús en els documents d'organització i gestió del centre, així com en les comunicacions oficials escrites internes i externes, vetllant al mateix temps per l'ús correcte de la llengua escrita.

3.- Ambientació i Retolació

Impulsar la creació de nous àmbits informatius, gestionats pels al·lots i al·lotes més grans, que s'identifiquin com a

veritables espais de comunicació entre els alumnes. Vetllar per la correcció de la llengua escrita en tots els àmbits informatius del centre, per la qual cosa es preveuran els recursos humans i materials que siguin necessaris.

Establir un procediment que garanteixi la plena normalització del català en la retolació del centre. Aconseguir que la llengua catalana esdevingui plenament la llengua de comunicació dels diferents àmbits informatius del centre, vetllant al mateix temps per l'ús correcte de la llengua escrita. Inscriure i difondre la denominació social del centre en català.

Acordar uns criteris comuns, per tal d'aconseguir que, progressivament, el català esdevingui la llengua de comunicació de la comunitat escolar. (És absolutament necessari que, per poder començar a caminar, els indicadors més evidents, personal no docent i administratiu que acull els alumnes en primera instància i l'equip directiu que els rep i dona instruccions, orals i escrites, utilitzi en exclusiva el català). Establir el procediment que possibiliti l'ús correcte de la llengua catalana en la retolació interna del centre, en els taulers d'anuncis i en tots els àmbits informatius. (Aquest àmbit és altre dels indicadors necessàriament normalitzat per poder començar a fer feina. Quan hom entra a un centre ha de saber ben a les clares en quina mena de centre entra). Inscriure i difondre la denominació social del centre en català, tasca de tots, però particularment de l'equip directiu.

4.- Llengua d'ús entre els diferents sectors escolars

Propiciar situacions d'ús de la llengua catalana, especialment amb la intervenció dels pares d'alumnes, en registres diferents dels que habitualment es donen dins l'àmbit escolar.

Utilitzar habitualment el català en les reunions del professorat, malgrat hi hagi interlocutors castellanoparlants, i en altres comunicacions, siguin internes o externes, amb pares o sense. Establir uns criteris comuns i aplicar estratègies d'actuació conjunta per tal de progressar en l'ús del català en totes les reunions escolars i augmentar-ne l'ús en la resta de relacions que s'estableixen entre es diferents sectors escolars (Administració, pares d'alumnes, personal de serveis).

Aplicar estratègies de gestió i d'actuació conjunta per tal d'aconseguir que la llengua catalana esdevingui la llengua de comunicació formal en les reunions del professorat. (Estratègies que depenen en bona mesura de l'actitud de l'equip directiu, del seu tarannà. Ha de persuadir i ha de deixar molt clar quina és la llengua que s'ha de fer servir per coherència amb els principis que regeixen el centre. Altra cosa són les situacions excepcionals). Fomentar l'ús del català com a llengua de relació amb els diferents sectors escolars (Administració, pares d'alumnes, personal de serveis), especialment en les reunions formals entre el professorat i els pares d'alumnes.

5.- Projecció exterior i relacions interescolars

Testimoniar la nostra identitat com a escola catalana en la societat que ens envolta i donar a conèixer la línia d'actuació pedagògica que fonamenta aquesta voluntat. Establir intercanvis interescolars amb escoles que estan en una fase inicial del seu procés de catalanització, amb la finalitat de col·laborar en el seu desenvolupament. Establir

vincles de relació amb escoles catalanes pertanyents a altres països, a fi de reforçar el sentiment de pertinença a un grup cultural més ampli.

Establir una comunicació regular (més enllà dels voluntarismes) amb les diverses entitats culturals de l'entorn i amb els mitjans de comunicació de la població o barri, per tal de donar testimoni de la nostra identitat i ampliar, al mateix temps, l'àmbit de relació en català dels infants de la nostra escola. Planificar, des d'una perspectiva d'escola, actuacions concretes per establir comunicació amb altres escoles de l'entorn immediat i/o també amb alguna altra escola catalana pertanyent a una realitat geogràfica distinta, per tal de reforçar l'estatus de la llengua catalana i fomentar l'intercanvi d'experiències.

Analitzar i valorar l'enriquiment cultural que suposa el fet de vincular l'escola amb l'entorn immediat i d'establir relacions amb altres escoles, tot valorant en aquesta línia les actuacions esporàdiques d'alguns professors i la repercussió que han pogut tenir dins del centre. Planificar una actuació conjunta en alguna activitat local lligada amb la llengua i la cultura catalanes i establir algun tipus d'intercanvi interescolar que fomenti l'ús de la llengua catalana. Aquests intercanvis precisen de la promoció de l'equip directiu i d'altres àmbits de l'administració.

2.- Àmbit Docent

1.- Llengua d'Aprenentatge

Planificar tècniques metodològiques innovadores que afavoreixin l'ensenyament i aprenentatge de la llengua a partir de l'observació dels processos d'aprenentatge dels alumnes i transmetre'ls la inquietud per millorar l'aprenentatge de la llengua.

Intensificar l'ús del català en la docència fins al final de l'escolaritat obligatòria. Revisar periòdicament el procés d'aprenentatge, els criteris i els instruments d'avaluació. Compartir uns principis pedagògics entre el professorat per tal de fonamentar l'acció docent i adequar-la a la realitat escolar aplicant tècniques que afavoreixin la comunicació. Buscar informació i/o assessorament extern sobre les bases teòriques i les experiències que avalen l'escolarització en una llengua diferent de la familiar

Planificar i intensificar l'aprenentatge en català, com a mínim, fins a la meitat del còmput horari.

2.- Aplicació de programes lingüístics específics i/o de models organitzatius que garanteixin la qualitat de l'aprenentatge de la llengua

Observar sistemàticament els processos d'aprenentatge del català i verificar la coherència de les adaptacions curriculars i metodològiques adreçades a tots els alumnes, així com valorar les adaptacions curriculars individuals, amb la finalitat d'aconseguir un tractament de la diversitat adequat a les necessitats educatives del centre –grups flexibles, per exemple-. Analitzar, revisar i millorar el programa específic del centre així com els factors sociolingüístics que hi intervenen.

Aplicar mesures macroadaptatives –per exemple, models organitzatius adreçats a cicles o a tots els alumnes, grups flexibles amb adaptació d'activitats i materials didàctics- i elaborar adaptacions curriculars individuals per tal d'aconseguir un tractament de la diversitat adequat a les necessitats educatives del centre que permeti una plena integració de l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu català, així com també aquells alumnes procedents de sectors socials desfavorits amb dèficits lingüístics importants. Analitzar i millorar els factors que condicionen l'aplicació del programa específic. Determinar el grau d'incidència del professorat en la seva aplicació i regularitzar-la administrativament. Buscar informació i/o assessorament extern sobre les bases teòriques i les experiències que avalen l'aplicació del programa.

Posar en marxa els recursos interns del centre, grups de suport de llengua i elaborar adaptacions curriculars individuals. Pensar canvis metodològics i organitzatius que han d'anar assumint-se i que garanteixin un ensenyament i un aprenentatge de les dues llengües. Buscar informació i assessorament extern.

3.- Tractament curricular de les llengües

Revisar periòdicament el tractament acadèmic de les llengües catalana i la castellana, i el seu desplegament curricular en el PCC, per tal de millorar el tractament dels aspectes diferencials d'ambdues llengües. Aplicar periòdicament proves d'ambdues llengües de l'àrea, de dificultat semblant, per tal de comparar els resultats assolits pels alumnes en cadascuna de les llengües. Adequar, regularment, el segon nivell de concreció de la llengua castellana, tenint en compte el nivell d'adquisició del català dels alumnes del nostre centre. Així mateix pel que fa a la llengua estrangera.

Compartir criteris pedagògics a nivell general de centre sobre el tractament de les llengües, tant pel que fa al català i castellà com pel que fa al tractament de la llengua estrangera. Examinar les característiques de les llengües catalana i castellana per tal d'evitar repeticions i duplicitats a l'hora de plantejar-ne l'ensenyament. Acordar els criteris metodològics referents al professorat, espai físic, horari, etc. que hauran d'afavorir la separació dels contextos d'aprenentatge de cadascuna de les llengües. Revisar periòdicament el tractament acadèmic de les llengües catalana i castellana prenent en consideració els aspectes diferencials d'ambdues llengües per tal d'introduir-hi canvis qualitius. Aplicar periòdicament proves d'ambdues llengües de l'àrea, de dificultat semblant, per tal de comparar els resultats assolits pels alumnes en cadascuna de les llengües. I pel que fa a l'àrea de llengües estrangeres, establir criteris comuns per determinar quina ha de ser la llengua auxiliar.

Buscar informació i/o assessorament extern sobre les característiques de les llengües catalana i castellana per tal de reflexionar sobre els aspectes diferencials d'ambdues llengües i evitar repeticions i duplicitats a l'hora de plantejar-ne l'ensenyament. Aplicar periòdicament proves d'ambdues llengües de l'àrea, de dificultat semblant, per tal de comparar els resultats assolits pels alumnes en cadascuna de les llengües. Iniciar l'elaboració del segon nivell de concreció del currículum de l'àrea de llengua, tenint en compte el nivell d'adquisició del català de l'alumnat del nostre centre. Compartir uns criteris pedagògics sobre els aspectes organitzatius i metodològics de l'àrea de llengua. Així mateix pel que fa a l'àrea de llengües estrangeres, i, pel que fa a aquestes, establir criteris comuns per

determinar quina ha de ser la llengua auxiliar.

4.- Llengua vehicular de les diferents àrees que integren el currículum escolar

Revisar periòdicament els aspectes metodològics i organitzatius referents a la llengua vehicular de les diferents àrees, per tal de ser coherents amb el tractament de les llengües i el programa específic de llengua que s'aplica al centre. Vetllar per la correcció de la llengua escrita en els materials didàctics utilitzats.

Revisar periòdicament els aspectes metodològics i organitzatius referents a la llengua vehicular de les diferents àrees, per tal de ser coherents amb el tractament de les llengües i el programa específic de llengua que s'aplica al centre. Definir uns criteris d'actuació referents a la llengua vehicular de les diferents àrees tenint en compte tots els factors que intervenen en el seu desenvolupament (explicacions dels professors/es, materials didàctics utilitzats, exercicis dels alumnes, relacions personals que s'estableixen entre ensenyants i alumnes durant l'activitat docent).

Concretar quines àrees s'han d'impartir en català a cada cicle educatiu i augmentar, si cal, les hores de docència en català, per tal d'adequar l'aplicació del nou sistema educatiu. Concretar uns principis metodològics i organitzatius coherents amb el tractament de llengües i el programa específic de llengua que s'aplica al centre. Definir uns criteris d'actuació referents a la llengua vehicular de les diferents àrees tenint en compte tots els factors que intervenen en el seu desenvolupament (explicacions dels professors/es, materials didàctics utilitzats, exercicis dels alumnes, relacions personals que s'estableixen entre ensenyants i alumnes durant l'activitat docent).

5.- Situacions d'ús de la llengua per part del professorat

Mantenir una actitud compromesa amb l'ús habitual del català com a llengua de relació en les diferents situacions d'ús que es donen dins l'àmbit escolar, ja que amb la nostra actuació transmetem normes d'ús lingüístic a l'alumnat.

Fixar uns criteris comuns que permetin progressar en l'ús de la llengua catalana durant l'exercici de la tasca docent. Utilitzar habitualment el català com a llengua de relació en la docència, dins i fora de l'aula. Augmentar l'ús habitual del català entre els companys en les diferents situacions d'ús que es donen dins l'àmbit escolar i especialment en aquelles en què intervenen els alumnes, ja que amb la nostra actuació transmetem normes d'ús lingüístic a l'alumnat.

Analitzar i constatar la influència que tenen els usos lingüístics de l'escola en l'aprenentatge formal de la llengua catalana. Fixar uns criteris comuns que permetin progressar en l'ús de la llengua catalana durant l'exercici de la tasca docent. Augmentar progressivament l'ús del català com a llengua de relació amb els alumnes dins i fora de l'aula, especialment amb aquells que són en una fase inicial de l'aprenentatge de la llengua.

6.- Situacions d'ús de la llengua per part de l'alumnat

Elaborar i aplicar un pla d'activitats que fomenti l'ús de la llengua i en el qual s'utilitzin registres i mitjans de comunicació diferents per tal d'enriquir l'aprenentatge de la llengua catalana. Analitzar, conjuntament amb els alumnes més grans, la situació sociolingüística de les Illes Balears per tal de desvetllar la consciència d'ús lingüístic dels alumnes i promoure un procés de canvi dels seus comportaments lingüístics

Elaborar i aplicar un pla d'activitats entre alumnes de diferents cicles amb capacitat d'arrelar-se a la vida de l'escola en el qual s'utilitzin registres variats i mitjans de comunicació diferents per tal de propiciar un canvi en els comportaments lingüístics dels alumnes. Promoure-hi l'ús de la llengua catalana, oralment i per escrit, en les diverses funcions lingüístiques.

Capacitar l'alumnat de la nostra escola perquè pugui utilitzar normalment la llengua catalana en les situacions que estan vinculades amb activitats curriculars i quan el professor hi és present. Promoure l'hàbit de parlar en català en les activitats no curriculars que es duen a terme dins el context escolar, per la qual cosa es preveuran els recursos humans i materials que siguin necessaris, començant pels del centre.

7.- Activitats docents que es realitzen fora de l'àmbit escolar amb la intervenció del professorat

Potenciar el català com a llengua d'informació i comunicació en les sortides de treball i colònies escolars, ja que possibiliten la interacció amb altres adults en unes funcions lingüístiques diferents de les que es donen dins de l'escola. Vetllar perquè les sortides de treball i les colònies escolars es desenvolupin en un context estimulant per al coneixement de la realitat catalana.

Potenciar el català com a llengua d'informació en les sortides de treball i les colònies escolars i vetllar perquè es desenvolupin en un context estimulant per al coneixement de la realitat catalana. Seleccionar uns monitors/es o acompanyants que siguin capaços d'utilitzar el català com a llengua de relació, ja que d'aquesta manera s'ofereix la possibilitat d'interaccionar amb altres adults en unes funcions lingüístiques diferents de les que es donen dins de l'escola.

Fixar uns criteris comuns sobre quina ha de ser la llengua d'ús de les sortides de treball i colònies escolars, ja que possibiliten la interacció amb altres adults en unes funcions lingüístiques diferents de les que es donen dins de l'escola. Promoure sortides escolars vinculades amb manifestacions culturals catalanes. El domini de la llengua catalana serà un requisit per a la selecció dels monitors i acompanyants que intervenen en aquestes activitats.

3.- Recursos humans i materials

1.- Formació lingüística del professorat

Incentivar la inquietud de millorar la cultura lingüística del professorat del centre (perfeccionament lingüístic, coneixements de psicolingüística, sociolingüística...).

Mantenir un servei d'informació i difusió de les diverses modalitats de formació lingüística que l'Administració educativa posa a l'abast del professorat per tal de fomentar la seva formació contínua. Garantir l'assessorament continu del professorat que imparteix les classes en català, especialment d'aquells que manifesten tenir dificultats quant a domini de la llengua o manca de fluïdesa.

Generar expectatives de formació lingüística entre el professorat del centre, mantenint un servei d'informació i difusió de les diverses modalitats de formació lingüística que l'Administració educativa posa a l'abast dels centres. Facilitar l'organització de cursos idonis en el centre. Donar prioritat als cursos de perfeccionament lingüístic i als seminaris d'assessorament didàctic de la llengua catalana a l'hora de planificar la formació del professorat del centre. Garantir l'assessorament continu del professorat que imparteix les classes en català.

2.- Organització del personal docent per raó de l'ensenyament i aprenentatge de la llengua

Dissenyar un model d'organització del personal docent per tal d'afavorir la implementació del nou sistema educatiu, i permetre donar una resposta adequada al programa específic de llengua que s'aplica al centre i, en qualsevol cas, garantir un ensenyament de la llengua amb un enfocament comunicatiu i funcional.

Aplicar estratègies de gestió per tal de disposar favorablement el personal docent a satisfer les necessitats lingüístiques del centre, i a facilitar la implementació del nou sistema educatiu pel que fa a l'ensenyament i aprenentatge de la llengua. Planificar un model organitzatiu adequat per a l'aplicació d'una metodologia que afavoreixi la interacció. Organitzar i rendibilitzar els recursos humans extraordinaris per tal de millorar l'aplicació del programa específic de llengua que s'aplica al centre.

Aplicar uns criteris organitzatius que permetin una adscripció del personal docent coherent amb la implementació del nou sistema educatiu pel que fa a l'ensenyament i aprenentatge de la llengua. Optimitzar els recursos humans existents per tal de garantir que els alumnes de parla familiar castellana o estrangera tinguin uns interlocutors adults amb un model de llengua correcte que els permeti adequar i corregir la seva parla.

3.- Organització i ús dels recursos materials i didàctics

Establir, mitjançant els cicles i/o els departaments, un servei d'informació i difusió del ventall de materials didàctics i terminològics que surten al mercat. Incorporar periòdicament nous materials didàctics i terminològics a fi d'adequar-se constantment a les necessitats didàctiques i a les introduccions lingüístiques que es puguin produir.

Organitzar i revisar, mitjançant els cicles i/o els departaments, els materials existents i adquirir, si cal, nous materials didàctics i terminològics que permetin garantir la qualitat en tots els àmbits de l'aprenentatge de la llengua. Analitzar l'ús i la finalitat de cada material i marcar uns criteris coherents a fi de rendibilitzar-los i adequar-los a les necessitats pedagògiques del centre. Demanar, si cal, assessorament qualificat sobre aquest tema.

Revisar i organitzar el material didàctic i terminològic existent. Buscar informació i/o assessorament qualificat sobre el tipus de material didàctic i terminològic bàsic i adequat per a garantir la qualitat lingüística en tots els àmbits. Fer una previsió del material didàctic i terminològic que cal adquirir.

4.- Distribució dels recursos econòmics

Preveure, en el pressupost ordinari del centre, una actualització racional del material terminològic i una millora gradual de l'equipament didàctic, per tal d'afavorir un aprenentatge qualitatiu de la llengua i la cultura catalanes, des de qualsevol àrea d'aprenentatge i en qualsevol situació escolar.

Establir una partida pressupostària, de caràcter ordinari, per tal d'equilibrar les necessitats generades per la implementació del nou sistema educatiu, pel que fa a l'ensenyament i aprenentatge de la llengua. Preveure, en el pressupost ordinari del centre, una actualització racional del material terminològic i una millora gradual de l'equipament didàctic per a l'ensenyament i aprenentatge de la llengua i per facilitar la docència en català.

Estudiar la manera de fer front a les despeses generades per la implementació del nou sistema educatiu pel que fa a l'ensenyament i aprenentatge de la llengua en funció de les possibilitats del centre. Fer una previsió de les necessitats actuals i racionalitzar els criteris econòmics per tal de regular aquesta situació anòmala.

4.- Activitats complementàries i extraescolars

1.- Activitats complementàries

Revisar periòdicament el contingut de llengua i cultura catalanes de les activitats complementàries i la seva incidència en els usos lingüístics dels alumnes.

Organitzar alguna activitat complementària que fomenti l'ús de la llengua catalana en funcions i registres diferents.

Fer una planificació de les activitats complementàries tenint en compte la possibilitat d'aprofitar aquestes activitats per enriquir els coneixements lingüístics dels alumnes, perfeccionar i ampliar el coneixement de la llengua i/o la cultura catalanes.

2.- Activitats extraescolars

Elaborar i orientar un pla d'activitats extraescolars que fomenti l'ús de la llengua catalana en coordinació amb els pares d'alumnes que organitzen aquestes activitats. Potenciar el català com a llengua d'informació i comunicació en les activitats extraescolars que es realitzen fora de l'àmbit escolar, ja que possibilita la comunicació espontània amb nous interlocutors, en uns registres diferents dels que es donen dins de l'escola. Planificar un suport lingüístic de les

activitats extraescolars que es duen a terme, facilitant materials idonis i mitjançant actuacions concretes del professorat en l'exercici de la tasca docent.

Aconseguir que la llengua catalana sigui la llengua vehicular de les diferents activitats extraescolars posant a l'abast dels organitzadors els recursos materials i, si cal, els recursos humans que siguin necessaris. Potenciar l'organització d'activitats que incentivin l'ús de la llengua. Planificar el suport lingüístic per a alguna activitat en concret facilitant materials idonis i mitjançant actuacions concretes del professorat en l'exercici de la tasca docent. Assegurar unes condicions idònies per a les activitats extraescolars que es realitzen fora de l'àmbit escolar, per tal d'afavorir la comunicació espontània en català, ja que permet utilitzar la llengua en registres diferents dels que es donen dins de l'escola.

Fomentar l'ús de la llengua catalana en les activitats extraescolars que es realitzen dins de l'escola posant a l'abast dels organitzadors els recursos materials i, si cal, els recursos humans que siguin necessaris.

3.- Competència lingüística del professorat i/o monitors i monitores que intervenen en el desenvolupament d'aquestes activitats

Incentivar la inquietud de millorar la cultura lingüística del professorat extraordinari que intervé en el desenvolupament de les activitats complementàries (perfeccionament lingüístic, coneixements de psicolingüística, sociolingüística...). Informar els monitors i monitores del seu paper com a interlocutors de nins i nines aprenents del català i transmetre'ls la inquietud d'oferir un bon model de llengua.

Informar el professorat extraordinari i/o els monitors i monitores que intervenen en el desenvolupament d'aquestes activitats de la importància del seu comportament lingüístic per a l'extensió de l'ús del català al centre i proposar-los que l'usin habitualment amb els alumnes, tot transmetent-los la inquietud d'oferir un bon model de llengua. Mantenir un servei d'informació i difusió de les diverses modalitats de formació lingüística que l'Administració educativa posa a l'abast del professorat per tal de fomentar la seva formació contínua. El domini de la llengua catalana serà un requisit per a la selecció del professorat extraordinari i/o els monitors i monitores que intervenen en el desenvolupament d'aquestes activitats.

Informar el professorat extraordinari i/o els monitors i monitores que intervenen en el desenvolupament d'aquestes activitats del seu paper en el procés de normalització lingüística del centre i demanar-los que s'esforcin per parlar en català amb els alumnes, especialment amb aquells que tenen un nivell baix de català. Generar expectatives de formació lingüística entre el professorat extraordinari i/o els monitors i monitores que intervenen en el desenvolupament d'aquestes activitats mantenint un servei d'informació i difusió de cursos de català adequats al seu nivell. El domini de la llengua catalana serà un requisit per a la selecció del professorat extraordinari i/o els monitors i monitores que intervenen en el desenvolupament d'aquestes activitats.

5.- Personal d'administració i serveis

1.- Competència lingüística del personal de serveis: conserge i/o recepcionista

Informar el personal de serveis del seu paper en la tasca de catalanització del centre i transmetre-li la inquietud de col·laborar en la creació d'un context escolar que sigui un referent lingüístic en la seva globalitat.

Informar el personal de serveis de la importància del seu comportament lingüístic per a l'extensió de l'ús del català al centre i proposar-li que l'usi habitualment amb els alumnes, tot transmetent la inquietud de col·laborar en un projecte de catalanització comú

Informar i sensibilitzar el personal de serveis del seu paper en la tasca de normalització lingüística i demanar-li que s'esforci a parlar en català, especialment amb els alumnes castellanoparlants. Generar expectatives de formació lingüística amb informació i difusió de cursos de català adequats al seu nivell. El domini de la llengua catalana serà un requisit per a la selecció del personal de serveis que ha de tenir una relació directa amb els alumnes.

2.- Competència lingüística del personal administratiu

Incentivar el perfeccionament de la llengua escrita en les funcions pròpies de la tasca administrativa i transmetre la inquietud de col·laborar en la creació d'un context escolar que sigui un referent lingüístic en la seva globalitat.

Informar el personal administratiu de la importància del seu comportament lingüístic per a l'extensió de l'ús del català al centre i proposar-li que l'usi habitualment amb els alumnes, tot transmetent-li la inquietud de col·laborar en un projecte de catalanització comú. Assegurar un assessorament continu del personal administratiu per tal que pugui realitzar la seva tasca adequadament. Estimular la formació contínua del personal administratiu tot facilitant informació sobre els cursos de català adequats al seu nivell.

Informar i sensibilitzar el personal administratiu del seu paper en la tasca de normalització lingüística i demanar-li que s'esforci a parlar en català, especialment amb els alumnes castellanoparlants. Generar expectatives de formació lingüística amb informació i difusió de cursos de català adequats al seu nivell, per tal que pugui realitzar la seva tasca adequadament. El domini de la llengua catalana serà un requisit per a la selecció del personal administratiu del centre.